

A szombathelyi tanárképző főiskola kiadványairól

Csupán figyelemfelhívó szándékkal adunk most hírt a Szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola közérdeklődésre is számot tartó két kiadványáról. Az egyik a főiskola gondozásában, de a Zala és a Vas Megyei Tanács művelődési osztálya kiadásában megjelenő

JELENTKEZÜNK

amely évente kétszer, májusban és decemberben „jelentkezik”, izléses köntösben, gazdag tartalommal. A főszerkesztő Fűzfa Balázs. A szerkesztőség további tagjai: Csapó Tamás, Dallos László, Györkös László, Markó Julianna, Majthényi László, Sugár Eszter, Tóth Csaba, Váradi Gábor. A szerzői gárda főképp a főiskola oktatóiból, jelenlegi és végzett hallgatóiból áll össze, ahogy ez az 1988. évi 1—2. összevont szám esetében is történt. Persze akadnak más területen tevékenykedő szerzők is, így például evangélikus lelkész, tanácsi főelőadó, esperes-plébános, szerkesztő, könyvtáros, általános és középiskolai tanár. A kiadvány jellegét, karakterét a benne olvasható írások adják. Csak leltárszerű felsorolásukra szorítkozhatunk. Szép számmal találkozhatunk tehetséges pályakezdő költők *verseivel*, más szövegekkel való ritmikus váltakozásban. A *szépprózát* jobbára külföldiek képviselik, igényes fordítók tolmácsolásában. Így olvashatjuk Szergej Zaliginnek, a mai szovjet irodalmi élet egyik legmarkánsabb egyéniségének A kék szemű fiú Ikerváron című elbeszélését, valamint az új-zélandi származású, de jelenleg hazánkban élő Stefan MacGill eszperantó nyelvű, díjnyertes novelláját, A tartozást. Ugyancsak fordításban közli a folyóirat Gudrun Ziegler *cikkét* Csingiz Ajtmatov Az anyafarkas álmai című elbeszéléséről, továbbá Gudrun Goes írását Bulat Okudzsava történelmi prózájáról. *Műelemzést* olvashatunk még Virginia Wolf Orlando, Csingiz Ajtmatov Vesztőhely című regényéről és George Orwell 1984 című művéről. Figyelemre méltó *esszéikkel és tanulmányokkal* is szembeüthetünk: A haza ma — nehéz szolgálat, „Ahol a szabadság a rend...”, Schiller esztétikájának kultúrfilozófiai aspektusai, Az önmegőrzés etikája, A szociálpolitika dilemmái címmel. De nem hiányoznak a kiadvány lapjairól az olyan izgalmas írások sem, amelyek a természet, a műemlékek vagy egyéb emberi értékek védelmében fogantak, legyen az dokumentum értékű forrásanyag vagy feledésbe merült jellegzetes *személyiség*. A problémafelvetés újszerűsége és bátorsága irányította a figyelmet a Zsolnai szerzőpár *Mi a baj a pedagógiával?* című könyvére, akárcsak a „félresikerült” *dolgozatokra*. Ezek a „hétköznapi látletek” nyíltságukkal, kendőzetlen őszinteségükkel és igazságvágjukkal nagyon is jól sikerült részévé váltak a mintegy 300 oldalas kiadványnak.

Ha valaki e folyóirat ismertetett tartalmát személyes olvasmányélményként szeretné átélni, az 34 forintért ezt meg is válthatja, csak bizalommal forduljon a szerkesztőséghez, melynek címe: 9701 Szombathely, Szabadság tér 4.

A másik kiadvány, amelyről ugyancsak szólni kívánunk, a Németh László Szakkollégium „Reformpedagógia” csoportjának közreműködésével látott napvilágot, Fűzfa Balázs szerkesztésében. A címe:

KILÁTÓ

Pedagógiai Különszám

1989

készült a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola házi nyomdájában, 600 példányban. Főszerkesztő Tokaji Nagy Érsébet, tördelő szerkesztő Tóth Csaba. A szerkesztőbizottság tagjai: Jánosik Gábor, Kugler István, Majthényi László, Merklin Timea, Szabó László.

Már önmagában is dicséretes, hogy egy főiskolai diáklap pedagógiai különszámmal rukkol elő. Ha még bele is lapozunk, olvasunk ebbe az ötletgazdag, sok irányban nyitott és problémaérzékenységgel párosult összeállításba, akkor ez a megállapításunk egyre megalapozottabbá válhat. Tetten érhetjük így olvasás közben a múlt igazi értékeinek megbecsülését éppúgy (Karácsony Sándor, Klebelsberg Kunó, Békés-tarhos, Eötvös Kollégium, NÉKOSZ), mint az új iránti elkötelezettséget és fogékony-ságot (Iskola? Példa?, A remény pedagógiája, Szemben, megmaradva, Olvasni nehéz). De a gyermekközpontú iskolaszemléletnek is számtalan jegyére bukkanhatunk rá. Itt nemcsak a tanítványok véleményét fürkésző és arra hagyatkozó írásokra, beszélgetésekre gondolunk („... lehet szeretni mindenkit”, Iskolát varázsolunk, Ez a helyzet stb.), hanem szellemi termékeikre (Szemlévények iskolai dolgozatokból, Padfirkák, becenevek), meg Rogers frappáns, a gyermekközpontúság jegyében fogant summázataira is, amely közel sem véletlenül kerülhetett ennek az iskolai írka borítójába bűjtött lapnak az élére. Jóleső érzéssel regisztrálhatjuk azt is, ahogy a szerzők az őket körülvevő, közvetlenül is érintő pedagógiai valóságot — a beleszólás és változtatás igényével — a maga összetettségében szemlélik (A változtatás szándékával, A pedagógia kitisztottságáról és a megújulási igényről, Az értékelésről, ferde szemmel, „Jelentés” egy kísérletről, Lehetünk-e még idealisták? stb.). Ez a fajta problémalátás és érzékenység, természetes, hogy fenntartja magának a kritikus hangnem mellett a szabad, önálló véleménynyilvánítást (Gondolatok Beke Kata Jelentés a kontraszelekció-ról című műve kapcsán), sőt még a kételkedés jogát is (Torkunkra akadt morzsák — Válogatás pedagógiai könyvekből), de ez biztosítja azt a naprakész nyitottságot is, amelyet az Ablak meg a Mihály Ottóval készült interjú példáz. Fölfedezhető még talán — a belemagyarázás veszélye nélkül — közvetve az is, hogy érzelmi ráhangolt-ság nélkül nincs hatékony pedagógiai gyakorlat (a közölt verseket ezért érezhetjük a lap szerves részének), s ebben a ráhatásban mindig a tanár egyénisége a döntő és meghatározó. Ez utóbbiról Spiró Györgynek Bada tanár úrról készült szívbe marko-lóan szép emberi portréja győzhet meg bennünket.

Szabad legyen e rövid ismertetést, tájékoztatást egy személyes vallomással zár-nom. Számomra, mint a pályától búcsúzó pedagógus számára, különös örömet is je-lentett a Kilátónak e különszámával való találkozás. Abban a hitben erősített meg engem, hogy a nyomunkba lépő fiatal tanárnemzedék igenis képes felnőni a jövő, egyéniségeket követelő nagy feladataihoz. Erről más is meggyőződhet, ha kézbe veszi és elolvassa ezt a számot. Az ára mindössze 20 forint.

DOBCSÁNYI FERENC